

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

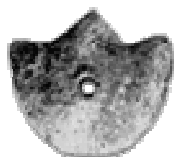
Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Σπίτι μου σπιτάκι μου!»

Συγγραφή: ΤΥΜΠΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Εφαρμογή: ΛΑΓΟΥΡΗ ΜΑΡΙΝΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σπίτι μου Σπιτάκι μου!

Εφαρμογή σεναρίου

Μαρίνα Λάγουρη

Δημιουργία σεναρίου

Ευαγγελία Τύμπα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Χρονολογία

Από 12-2-2014 έως 07-03-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Κατοικίες ανθρώπων (δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία)

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Μελέτη Περιβάλλοντος

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Ευέλικτη Ζώνη

Διαπολιτισμική εκπαίδευση

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 15 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αυλή του σχολείου

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου οι μαθητές δεν είχαν μεγάλη ευχέρεια στον γραπτό λόγο και χρειάζονταν αρκετή υποστήριξη. Για τον λόγο αυτό, οι περισσότερες δραστηριότητες έγιναν προφορικά. Υπήρχε μια αρχική εξοικείωση των παιδιών με τον υπολογιστή και οι απαιτήσεις των δραστηριοτήτων προσαρμόστηκαν στις δυνατότητες της τάξης. Απαιτήθηκε ένας κεντρικός υπολογιστής και μηχάνημα προβολής στην αίθουσα διδασκαλίας, ενώ οι ομαδικές δραστηριότητες των μαθητών πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση των υπολογιστών στην αίθουσα πληροφορικής. Οι μαθητές είχαν σχετική εμπειρία στην εργασία σε ομάδες.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ευαγγελία Τύμπα, Σπίτι μου σπιτάκι μου!, Διαθεματικό, Α΄ Δημοτικού, 2012

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αφού οι μαθητές γνώρισαν την ποικιλία της «κατοικίας» των ζώων και των ανθρώπων, κατέληξαν σε διαπιστώσεις και συγκρίσεις σχετικές με τους λόγους για τους οποίους άνθρωποι και ζώα φτιάχνουν σπίτια/φωλιές και στη συνέχεια σχεδίασαν στον Η/Υ το σπίτι όπως θα το ήθελαν. Χρησιμοποιήθηκε οπτικοακουστικό υλικό για την ευαισθητοποίηση των μαθητών ως προς τους κανόνες της υγιεινής διαβίωσης και τη βασική υποδομή που πρέπει να έχει ένα σπίτι (νερό, ρεύμα, τουαλέτα). Έγινε συζήτηση για τα προβλήματα της στέγης/κατοικίας που αντιμετωπίζουν πολλοί άνθρωποι στη χώρα μας και σε όλον τον κόσμο και γνώρισαν τις κοινωνικές υπηρεσίες που υπάρχουν για τα προβλήματα αυτά. Τέλος, προσέγγισαν το θέμα των αστέγων, συζήτησαν και ενημερώθηκαν για τα προβλήματά τους και πρότειναν τρόπους βοήθειας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η πολιτισμική/γλωσσική ανομοιογένεια που υπάρχει σε κάποιες τάξεις του ελληνικού σχολείου δεν οφείλεται αποκλειστικά στην ύπαρξη παιδιών μεταναστών με διαφορετική καταγωγή και μητρική γλώσσα από την ελληνική. Διαφοροποιήσεις μπορεί να υπάρχουν και εντός μιας –κατά τα άλλα– ομοιογενούς ομάδας ανθρώπων από γλωσσική/πολιτισμική άποψη ή ως προς την καταγωγή. Ούτε οι Αλβανοί που

ζούνε στην Ελλάδα αποτελούν ενιαία πολιτισμική/γλωσσική ομάδα, αλλά ούτε και όλοι οι Έλληνες έχουν κοινό τρόπο ζωής, αξίες κ.ο.κ. Πολύ πιο έντονες όμως είναι οι διαφοροποιήσεις σε σχολεία στα οποία φοιτούν Τσιγγανόπαιδες και Μουσουλμανόπαιδες, παιδιά ελλήνων –κατά τα άλλα– πολιτών. Υπάρχουν μάλιστα σχολεία, στα οποία κάποια παιδιά των διαφορετικών αυτών –πολιτισμικά και γλωσσικά– ομάδων φοιτούν στην ίδια τάξη μαζί με παιδιά οικονομικών μεταναστών, π.χ. από Αλβανία, Βουλγαρία, καθώς και με παιδιά ελληνικής καταγωγής με μητρική γλώσσα την ελληνική. Στόχοι, λοιπόν, του σεναρίου και λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη την ηλικία των παιδιών, είναι: α) να εξοικειωθούν τα παιδιά με την εικόνα της διαφορετικότητας των ανθρώπων, όπως αυτή εκφράζεται από την κατοικία τους και κατά προέκταση από τον τρόπο ζωής τους· β) μέσα από την «έκθεση» των διαφορών αυτών να δοθεί η δυνατότητα σε όλα τα παιδιά να εκφράσουν τη διαφορετική πολιτισμική τους ταυτότητα χωρίς τον φόβο της απόρριψης.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η αποδοχή της διαφορετικότητας και η εξοικείωση με αυτή δεν σημαίνει και αποδοχή καταστάσεων, όπως είναι –για παράδειγμα– οι ανθυγιεινές συνθήκες διαβίωσης, ή ακόμη και η ίδια η απουσία στέγης (άστεγοι). Το σενάριο δεν έχει ως στόχο να οδηγήσει τα παιδιά στο να αποδεχθούν την κατάσταση αυτή ως δεδομένη, αλλά αντίθετα στοχεύει στο να τα προβληματίσει για τα συγκεκριμένα ζητήματα. Δεν θα πρέπει να ξεχνάμε, εξάλλου, ότι το είδος της κατοικίας δεν αποτελεί για όλους επιλογή, αλλά καθορίζεται, εκτός από πολιτισμικούς, επίσης και από οικονομικούς παράγοντες. Για τον λόγο αυτό δεν δίνουμε μεγάλη έμφαση και δεν εστιάζουμε στη μορφή της κατοικίας, αλλά στον τρόπο ζωής των ανθρώπων. Κυρίως, ωστόσο, επιδιώκουμε να κατανοήσουν τα παιδιά ότι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως φυλής, γλώσσας και χρώματος, έχουμε όλοι κοινές πανανθρώπινες βασικές ανάγκες, όπως η ανάγκη για κατοικία, για προστασία, για υγιεινή διαβίωση κ.ο.κ. και οφείλουμε να συμμετέχουμε σε δράσεις που υποστηρίζουν όσους τις στερούνται.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να γνωρίσουν τις διαφορετικές κατοικίες των ανθρώπων·
- να μάθουν για ποιους λόγους άνθρωποι και ζώα έχουν ανάγκη από κατοικία/φωλιά·
- να μάθουν κανόνες υγιεινής διαβίωσης του ανθρώπου·
- να εξοικειωθούν με τον διαφορετικό τρόπο ζωής των ανθρώπων σε σχέση με την κατοικία και να αποδεχθούν τη διαφορετικότητα τους·
- να αποκτήσουν αίσθημα της ομάδας·
- να ενδιαφερθούν για τοπικά και παγκόσμια προβλήματα, όπως των αστέγων και των παιδιών χωρίς σπίτι.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην προφορική παρουσίαση θέματος στην ολομέλεια·
- να επιχειρηματολογούν προφορικά σε συγκεκριμένο προβληματισμό·
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους, με λέξεις σχετικές με την κατοικία.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην κριτική θέαση οπτικοακουστικού υλικού·
- να εργαστούν σε λογισμικό ζωγραφικής·
- να γνωρίσουν τον κειμενογράφο και τις δυνατότητες του·
- να ασκηθούν στην χρήση του ποντικιού και του πληκτρολογίου·
- να έλθουν σε επαφή με την αντιγραφή και επικόλληση κειμένου·
- να μάθουν να αποθηκεύουν την εργασία τους.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η υλοποίηση του σεναρίου ξεκίνησε μια κρύα μέρα του χειμώνα κατά την οποία οι μαθητές είδαν περιστέρια που είχαν έρθει στην αυλή του σχολείου για να φάνε ψίχουλα. Με αφορμή αυτό το γεγονός, άρχισε συζήτηση στην τάξη για τη ζωή των ζώων και την κατοικία τους, για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν να βρουν τροφή και λίγη ζεστασιά κατά την περίοδο του χειμώνα. Η συζήτηση, στη συνέχεια επεκτάθηκε σε αντίστοιχες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και πολλοί άνθρωποι όπως προβλήματα εύρεσης κατοικίας και τροφής και συνδυάστηκε με σχετικές ενότητες του βιβλίου της *Μελέτης Περιβάλλοντος*.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο δεν ακολουθεί τη σειρά και τη λογική των σχολικών βιβλίων και γι' αυτό εφαρμόστηκε ανεξάρτητα από αυτά. Ωστόσο, τα βιβλία αξιοποιήθηκαν ως επιπλέον διδακτικοί πόροι. Πιο συγκεκριμένα, αξιοποιήθηκαν από τη *Μελέτη Περιβάλλοντος* οι εξής ενότητες: «Στο σπίτι μου», «Η γειτονιά μου» και «Ποιες είναι οι ανάγκες του ανθρώπου», καθώς και βιβλία που αναφέρονταν στις «κατοικίες» των ζώων.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο παρουσιάστηκαν επιλεγμένες και σχετικές με το θέμα εικόνες, καθώς και επιλεγμένα βίντεο από το διαδίκτυο. Οι δραστηριότητες του σεναρίου ουσιαστικά υποστηρίζονταν από αυτές τις παρουσιάσεις, οι οποίες αποτελούσαν ταυτόχρονα και το περιεχόμενο, την ύλη του σεναρίου. Επίσης, αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες του υπολογιστή για γραφή και επεξεργασία των κειμένων.

Κείμενα

Ιστοσελίδες

«[Φωλιές ζώων](http://hpareamas.wikispaces.com/)», εικόνες από το εκπαιδευτικό wiki <http://hpareamas.wikispaces.com/>

«[Τα 20 πιο περίεργα σπίτια στον κόσμο](http://www.dinfo.gr)», από την ιστοσελίδα www.dinfo.gr

«[Οι άνθρωποι των σπηλαίων του 21^{ου} αιώνα](http://www.perierga.gr)», από την ιστοσελίδα www.perierga.gr

Βίντεο

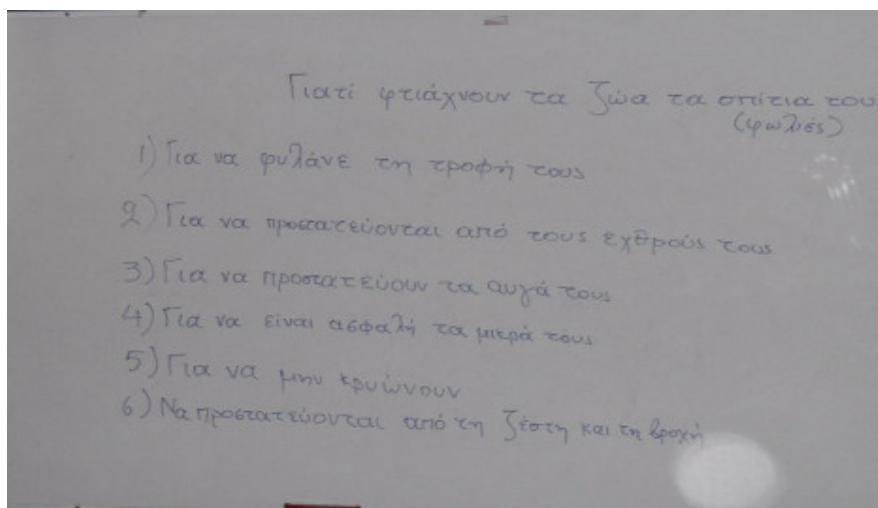
«[Καταγράφο την πραγματικότητά μου – Τσιγγάνοι – Part 2](#)»

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η – 2η διδακτική ώρα

Φωλιές ζώων – Ολομέλεια

Με αφορμή την επίσκεψη των περιστεριών στο σχολείο ξεκίνησε συζήτηση στην τάξη σχετική με τα ζώα. Αναφέρθηκαν η ανάγκη τους για τροφή και κατοικία και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα τον χειμώνα αλλά και τις υπόλοιπες εποχές του έτους. Διευκρινίστηκε ότι η κατοικία των ζώων ονομάζεται φωλιά, αν και το γνώριζαν ήδη οι μαθητές. Στο σημείο αυτό, η εκπαιδευτικός έθεσε την ερώτηση: «Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι τα ζώα φτιάχνουν φωλιές;» ακολούθησε καταγισμός ιδεών και η εκπαιδευτικός έγραψε τις απόψεις των μαθητών στον πίνακα ζητώντας να διατυπώνουν ολοκληρωμένες προτάσεις.

Στη συνέχεια για να διευκολυνθεί και να επεκταθεί η συζήτηση, προβλήθηκαν εικόνες από την εκπαιδευτική σελίδα [«Η παρέας μας μια αγκαλιά»](#), όπου παρουσιάζονται διαφορετικά είδη ζώων και οι φωλιές τους. Τα παιδιά κλήθηκαν να αναγνωρίσουν τα είδη των ζώων και να σχολιάσουν τις φωλιές τους, τον τρόπο κατασκευής τους, τη θέση τους στο περιβάλλον κλπ. Ιδιαίτερη εντύπωση έκανε στους μαθητές και σχολίασαν ότι δεν φτιάχνουν όλα τα ζώα ίδιες φωλιές, ούτε χρησιμοποιούν τα ίδια υλικά, καθώς και ότι μερικά ζώα δεν φτιάχνουν φωλιές αλλά τις βρίσκουν έτοιμες, ενώ άλλα τις κουβαλούν μαζί τους.

Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να φέρουν την επόμενη μέρα, βιβλία και εικόνες που να αφορούσαν τη ζωή των ζώων και τις φωλιές τους ή ό,τι άλλο σχετικό είχε ο καθένας. Στη συνέχεια ζωγράφισε ό,τι επέλεξε ο κάθε μαθητής σχετικά με το θέμα που συζητήθηκε.

3η διδακτική ώρα

Φωλιές ζώων – Ολομέλεια

Το δίωρο αυτό ξεκίνησε παρουσιάζοντας οι μαθητές όσες πληροφορίες είχαν φέρει για τα ζώα, με τι τρέφονται, για τις φωλιές τους, πού τις φτιάχνουν, τι υλικά χρησιμοποιούν κ.α., δείχνοντας ταυτόχρονα και σχετικές εικόνες. Στη συνέχεια έγινε

σχολιασμός στην ολομέλεια με στόχο την καλλιέργεια του προφορικού λόγου των μαθητών και την αποσαφήνιση των πληροφοριών ώστε να γίνουν κατανοητές από όλους τους μαθητές. Ένας μαθητής έφερε βιβλίο που αφορούσε τα ζώα της θάλασσας και τις φωλιές τους, καθώς και όστρακα. Τα έδειξε και εξήγησε στους συμμαθητές του ότι είναι φωλιές που μέσα ζουν ζώα της θάλασσας αλλά τώρα αυτά είναι άδεια. Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν γιατί ενώ γνώριζαν και είχαμε συζητήσει το προηγούμενο διδακτικό δίωρο για τα ζώα που ζουν στη στεριά και τις φωλιές τους, δε γνώριζαν οι περισσότεροι για τα ζώα που ζουν στη θάλασσα. Ζήτησαν από την εκπαιδευτικό να ξεφυλλίσουν, να δουν τις εικόνες και να διαβάσουν το βιβλίο με τα ζώα της θάλασσας. Η εκπαιδευτικός επέλεξε τα πιο χαρακτηριστικά και γνωστά ζώα της θάλασσας και διάβασε τα σχετικά κείμενα από το βιβλίο στην ολομέλεια.

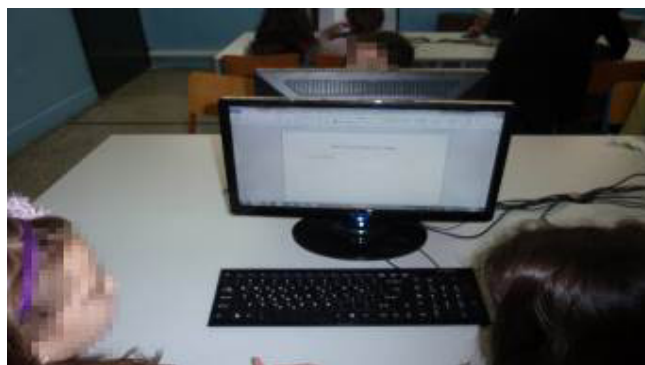
Δείχνοντας τις εικόνες, έγινε συζήτηση και απαντήθηκαν ερωτήσεις και απορίες των μαθητών σχετικά με τα ζώα αυτά. Οι περισσότεροι μαθητές όταν αναφερόταν στα ζώα της θάλασσας τα ονόμαζαν ψάρια, είχαν απορίες σχετικά με το τι τρώνε, τι φωλιές έχουν, πώς τις φτιάχνουν κ.α. Οι μαθητές συμμετείχαν στη συζήτηση με μεγάλο ενδιαφέρον.

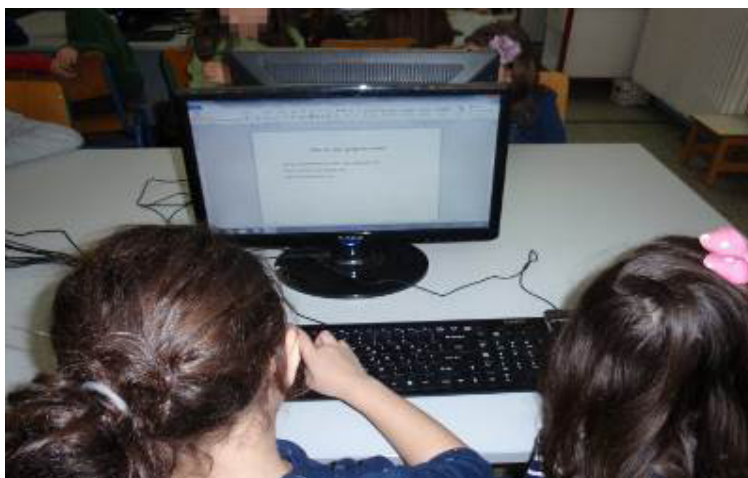

4η & 5η διδακτική ώρα

Φωλιές ζώων – Ομάδες

Το διδακτικό αυτό δίωρο, οι μαθητές ήταν στην αίθουσα πληροφορικής και δούλεψαν ομαδικά. Η εκπαιδευτικός έκανε προβολή του αρχείου με το κείμενο που κατά το προηγούμενο δίωρο είχαν επεξεργαστεί και αφορούσε τους λόγους για τους οποίους τα ζώα φτιάχνουν σπίτια, (το οποίο είχε γράψει στον υπολογιστή). Ξαναδιαβάστηκε και ρώτησε τους μαθητές αν ήθελαν να συμπληρώσουν κάτι μετά από τις συζητήσεις που έγιναν. Μετά τους κάλεσε να ανοίξουν τον υπολογιστή και ακολούθως τον κειμενογράφο, δείχνοντας τα βήματα στην ολομέλεια. Στη συνέχεια τους ζήτησε να προσπαθήσουν να γράψουν το κείμενο που έβλεπαν στην προβολή. Στόχος της συγκεκριμένης δραστηριότητας η άσκησής τους στη χρήση του πληκτρολογίου και του κειμενογράφου και η αποθήκευση της εργασίας τους. Η εκπαιδευτικός ήταν συνέχεια κοντά στους μαθητές και βοηθούσε όπου χρειαζόταν. Στο τέλος όλες οι ομάδες με την καθοδήγησή της έδωσαν όνομα και αποθήκευσαν το αρχείο τους.

6η – 9η διδακτική ώρα

Σπίτια των ανθρώπων – Ολομέλεια – Ομάδες

Η εκπαιδευτικός έθεσε τις ερωτήσεις στους μαθητές: «Οι άνθρωποι φτιάχνουν σπίτια για τους ίδιους λόγους με τα ζώα; Τα σπίτια των ανθρώπων είναι όλα ίδια ή διαφορετικά, όπως συμβαίνει με τα ζώα; Γιατί;». Στόχος ήταν να προκληθεί συζήτηση με θέμα την κατοικία των ανθρώπων και οι μαθητές να κάνουν τη σύγκριση με τις φωλιές των ζώων. Οι μαθητές ανέφεραν ότι και οι άνθρωποι φτιάχνουν σπίτια για να προστατευτούν από το κρύο, αλλά οι άνθρωποι χτίζουν τα σπίτια τους, έχουν πολλά δωμάτια, έχουν έπιπλα και δε μοιάζουν καθόλου με τις φωλιές των ζώων.

Στη συνέχεια, οι μαθητές είδαν τις εικόνες από διαφορετικά σπίτια, του φύλλου εργασίας (συνοδευτικό υλικό) και κλήθηκαν να τα παρατηρήσουν προσεχτικά και να υποθέσουν πού βρίσκονται τα σπίτια αυτά και ποιοι άνθρωποι νομίζουν πως ζούνε σ' αυτά. «Πού νομίζεις ότι βρίσκονται; Ποιοι άνθρωποι να ζουν

εκεί; Με τι ασχολούνται; Τα παιδιά της οικογένειας πού να κοιμούνται άραγε και πώς περνούν την ώρα τους μέσα στο σπίτι;», ήταν οι ερωτήσεις που έκανε η εκπαιδευτικός. Στόχος της δραστηριότητας να διερευνηθούν οι γνώσεις και οι αντιδράσεις των μαθητών.

Τα παράξενα σπίτια που περιείχε το φύλλο εργασίας εντυπωσίασαν τους μαθητές, οι οποίοι έβλεπαν για πρώτη φορά τέτοια σπίτια. Άρχισαν να διατυπώνουν απορίες για το πώς είναι χτισμένα και για τη ζωή των ανθρώπων μέσα σε αυτά, κάνοντας παράλληλα και τις δικές τους υποθέσεις. Η εκπαιδευτικός πρόβαλε την ιστοσελίδα με τα πιο [περίεργα σπίτια στον κόσμο](#).

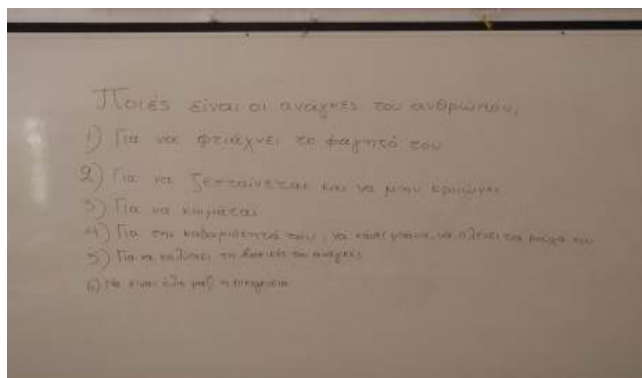

Οι μαθητές ήταν πραγματικά εντυπωσιασμένοι καθώς κάθε φορά το σπίτι που έβλεπαν ήταν και πιο περίεργο από το προηγούμενο, και αναρωτιόταν πώς ζουν οι άνθρωποι σε τέτοια σπίτια και για ποιο λόγο δεν έχουν κανονικά σπίτια. Στη συνέχεια είδαν ότι κάποιοι άνθρωποι προτιμούν να ζουν [σε σπηλιές](#) και διαβάστηκε τι λένε οι ίδιοι για το σπίτι τους.

Σ' αυτό το σημείο, η εκπαιδευτικός επανήλθε στα αρχικά ερωτήματα: «Οι άνθρωποι φτιάχνουν σπίτια για τους ίδιους λόγους με τα ζώα; Τα σπίτια των ανθρώπων είναι ίδια ή διαφορετικά, όπως των ζώων; Γιατί;» και οι μαθητές έκαναν συγκρίσεις ανάμεσα στα σπίτια των ζώων και των ανθρώπων. Με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού, εστιάστηκαν σε κάποιες σημαντικές διαφορές, όπως π.χ. τα ζώα φτιάχνουν από ένστικτο τις φωλιές τους, ενώ οι άνθρωποι όχι. Τα ζώα ξέρουν να φτιάχνουν τη φωλιά τους, οι άνθρωποι, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις, χρειάζονται τη βοήθεια ειδικών. Οι άνθρωποι στολίζουν τα σπίτια τους για να νιώσουν ωραία, για ομορφιά και επίδειξη πλούτου, ενώ τα ζώα όχι.

Η συνέχεια των δραστηριοτήτων πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα υπολογιστών με τους μαθητές να δουλεύουν στις ομάδες τους. Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να διατυπώσουν τους λόγους που οι άνθρωποι χρειάζονται τα σπίτια, ποιες ανάγκες τους καλύπτονται και τις έγραψε στον πίνακα.

Οι μαθητές κλήθηκαν να ανοίξουν το αρχείο που είχαν δημιουργήσει και αφορούσε τους λόγους για τους οποίους τα ζώα φτιάχνουν τις φωλιές τους και με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού ξαναδιάβασαν το κείμενο. Βρήκαν τις ομοιότητες και τις διαφορές με το κείμενο που ήταν γραμμένο στον πίνακα. Άνοιξαν ένα νέο έγγραφο και με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού, έκαναν αντιγραφή και επικόλληση τους κοινούς λόγους από το παλιό στο νέο αρχείο και συμπλήρωσαν τα νέα στοιχεία με τη βοήθεια του κειμένου που ήταν στον πίνακα. Η εκπαιδευτικός έλεγξε τη σωστή γραφή του κειμένου και βοήθησε στη χρήση του πληκτρολογίου. Όταν τελείωσαν το κείμενο έδωσαν νέο όνομα και το αποθήκευσαν, όπως είχαν κάνει και με το πρώτο.

10η & 11η διδακτική ώρα

Ολομέλεια – Ομάδες

Το δώρο αυτό, προβλήθηκε το βίντεο «[Καταγράφω την πραγματικότητά μου – Τσιγγάνοι](#)», το οποίο έχουν γυρίσει νέοι Τσιγγάνοι και μιλούν παρουσιάζοντας τον ιδιαίτερο τρόπο ζωής τους. Προβλήθηκε μόνο το απόσπασμα στο οποίο τα παιδιά παρουσιάζουν τσιγγάνικα σπίτια και μιλούν για αυτά (από 06:45' μέχρι το τέλος).

Οι ερωτήσεις που τέθηκαν από την εκπαιδευτικό: «Τι παρουσιάζει το βίντεο; Ποιος/α/οι το έφτιαξαν; Γιατί; Τι λένε για το σπίτι τους; Πώς νιώθουν για αυτό; Τι νομίζεις ότι λένε οι άνθρωποι που δεν είναι τσιγγάνοι για τα σπίτια των τσιγγάνων;» «Τι λένε τα παιδιά στο βίντεο ότι λείπει από το σπίτι τους και θα ήθελαν πολύ να το έχουν; Τι δεν τους αρέσει στο σπίτι τους και θα ήθελαν να το αλλάξουν;» «Πώς νιώθεις εσύ για το δικό σου σπίτι; Έχεις στο σπίτι σου πράγματα που σου αρέσουν; Τι δεν σου αρέσει στο σπίτι σου;» είχαν ως στόχο να ξεκινήσει συζήτηση και οι μαθητές να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους. Εντύπωση έκανε στους μαθητές η ενδυμασία των τσιγγάνων και η κατάσταση των σπιτιών τους. Εξέφρασαν τη συμπόνοια τους γιατί άκουσαν ότι δεν έχουν ηλεκτρικό ρεύμα και νερό στα σπίτια τους και αναρωτήθηκαν πώς μπορούν να ζουν σε αυτές τις συνθήκες. Σε αυτό το σημείο έγινε αναφορά στην αναγκαιότητα καθημερινής υγιεινής και στα προβλήματα από την μη τήρηση των κανόνων υγιεινής διαβίωσης τόσο στους ίδιους όσο και σε όλη την κοινωνία. Μερικοί μαθητές ρώτησαν: «Γιατί μένουν σε αυτά τα σπίτια και δεν νοικιάζουν άλλα, αφού πουλάνε διάφορα πράγματα και έχουν χρήματα; Τα μικρά παιδιά που μιλούσαν στο βίντεο πηγαίνουν στο σχολείο;» Η απάντηση συμμαθητή τους ήταν ότι δεν πάνε σχολείο αφού πηγαίνουν με τους γονείς τους και πουλάνε. Η εκπαιδευτικός εξήγησε τον διαφορετικό τρόπο ζωής και την κουλτούρα των τσιγγάνων, και προσπάθησε οι μαθητές να αντιληφθούν και να σεβαστούν τη διαφορετικότητα και τις ιδιαιτερότητες ορισμένων ανθρώπων και ομάδων ως προς την ενδυμασία, τη θρησκεία, τον τρόπο ζωής κ.α.

Στη συνέχεια οι μαθητές πήγαν στην αίθουσα υπολογιστών, όπου δουλεύοντας σε ομάδες σχεδίασαν ένα σπίτι όπως θα το ήθελαν. Χρησιμοποίησαν το πρόγραμμα ζωγραφικής των windows, το οποίο γνώριζαν καθώς είχαν ξαναδουλέψει σε αυτό. Όταν τελείωσαν τη ζωγραφιά τους, την αποθήκευσαν και την παρουσίασαν στην ολομέλεια.

12η διδακτική ώρα

Χωρίς Σπίτι – Ολομέλεια

Προβλήθηκε στην ολομέλεια η εικόνα που προτείνει η δημιουργός του σεναρίου

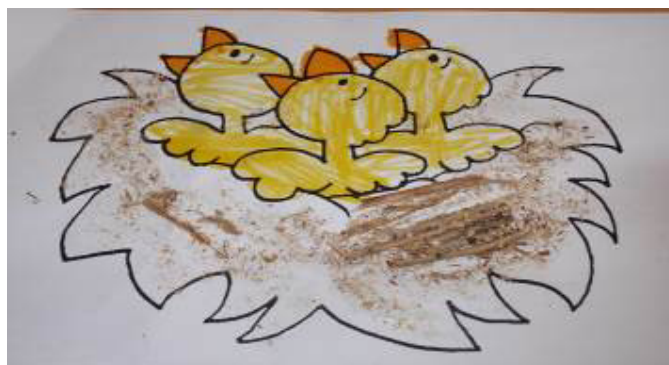
και ακολούθησε συζήτηση για τους άστεγους. Μέσα από τη συζήτηση, εντοπίστηκε η ανάγκη να διευκρινιστεί η λέξη *άστεγος* καθώς οι μαθητές φάνηκε ότι δε γνώριζαν τη σημασία της και χρησιμοποιώντας τη λέξη εννοούσαν τους ανθρώπους που ζητιανεύουν στους δρόμους. Γι' αυτόν τον λόγο στην αρχή αρκετοί μαθητές διατύπωσαν αρνητικές απόψεις λέγοντας ότι δεν πρέπει να τους βοηθάμε και οι περισσότεροι λένε ψέματα ότι έχουν ανάγκη. Όταν οι μαθητές κατανόησαν τη

σημασία της λέξης με την βοήθεια της εκπαιδευτικού, άλλαξαν τα συναισθήματά τους. Στη συζήτηση που ακολούθησε εξέφρασαν λύπη, στεναχώρια, συμπόνοια, αγωνία για το πώς επιβιώνουν στον δρόμο, τι τρώνε, πώς προστατεύονται από το κρύο και τη βροχή. Πολλοί μαθητές είπαν ότι έχουν δει ανθρώπους να κοιμούνται σε παγκάκια ή σε χαρτόκουτα και να παίρνουν φαγητό από το συσσίτιο της εκκλησίας. Ένας μαθητής είπε ότι βλέπει συχνά στην γειτονιά του έναν άστεγο που είναι καλοντυμένος και αναρωτήθηκε πώς μπορεί να είναι άστεγος. Ανάμεσα στους λόγους που ειπώθηκαν ότι μπορεί να οδήγησαν τους ανθρώπους σ' αυτή την κατάσταση αναφέρθηκε και το φαινόμενο της οικονομικής κρίσης. Συνειδητοποίησαν ότι οι άνθρωποι που είναι άστεγοι σήμερα μπορεί να μην ήταν πάντα, αλλά πολλοί να είχαν σπίτια, δουλειά, περιουσία και να την έχασαν. Στη συνέχεια αναζητήσαμε στο διαδίκτυο περισσότερες πληροφορίες για τους αστέγους. Διαβάστηκαν πληροφορίες για τις υπηρεσίες των δήμων που υπάρχουν για τους αστέγους, τους ξενώνες φιλοξενίας, τα κέντρα σίτισης, τα κοινωνικά παντοπωλεία, τα κοινωνικά φαρμακεία και ιατρεία, στα οποία μπορούν να βοηθήσουν όσοι θέλουν ως εθελοντές ή δίνοντας υλικά αγαθά.

13η – 15η διδακτική ώρα

Προσεγγίστηκε το σενάριο και διαθεματικά εμπλέκοντας τα εικαστικά και τη μουσική. Οι μαθητές μάζεψαν από την αυλή του σχολείου κλαδάκια από τα δέντρα, τα μοιράστηκαν και διακόσμησαν φωλιές πουλιών.

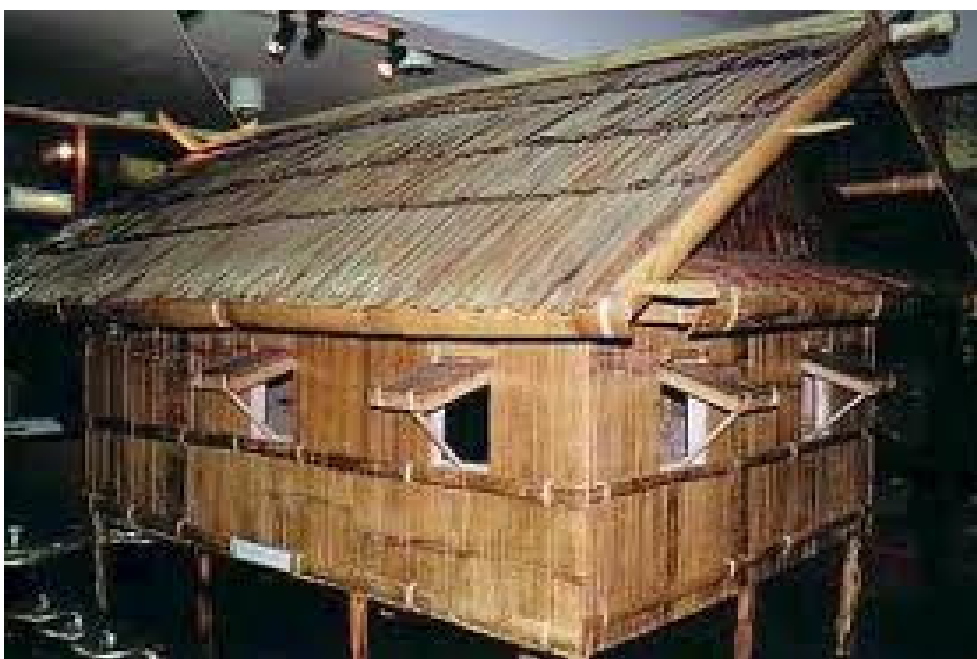

Σε συνεργασία με την εκπαιδευτικό της Μουσικής, επεξεργαστήκαμε και τραγούδησαν τα τραγούδια: «Σπίτι μου, σπιτάκι μου» των Μ. Χατζιδάκι & Ν. Γκάτσου και το «Θέλω να χτίσω ένα σπιτάκι» των Μ. Θεοδωράκη & Κ. Παλαμά.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠΙΤΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Στο νησί του Βόρνεο τα σπίτια στηρίζονται σε πασσάλους, για να μην κινδυνεύουν από τις πλημμύρες, ενώ κάτω από τη σκεπή υπάρχει αποθηκευτικός χώρος.

Οι νομάδες της Μογγολίας ζουν σε στρογγυλές σκηνές που λέγονται γιουρτ.
Είναι φτιαγμένες από χοντρή τσόχα, στήνονται και ξεστήνονται εύκολα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στις ζεστές χώρες τα σπίτια συχνά βάφονται λευκά, για να αντανακλούν τη θερμότητα του ήλιου. Τα σπίτια στις Κυκλάδες είναι λευκά με μπλε παράθυρα.

Μερικοί άνθρωποι ζουν σε πλωτά σπίτια, που είναι συχνά αγκυροβολημένα, δηλαδή δεμένα, όπου υπάρχει τρεχούμενο νερό και ηλεκτρικό ρεύμα. Να σας πω ένα παράδειγμα; Στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας.

ΔΕΝΔΡΟΣΠΙΤΟ (Καναδάς)

ΣΠΙΤΙ ΙΓΚΛΟΥ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

**ΕΣΠΑ
2007-2013**
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΙΚΡΑ ΣΠΙΤΙΑ

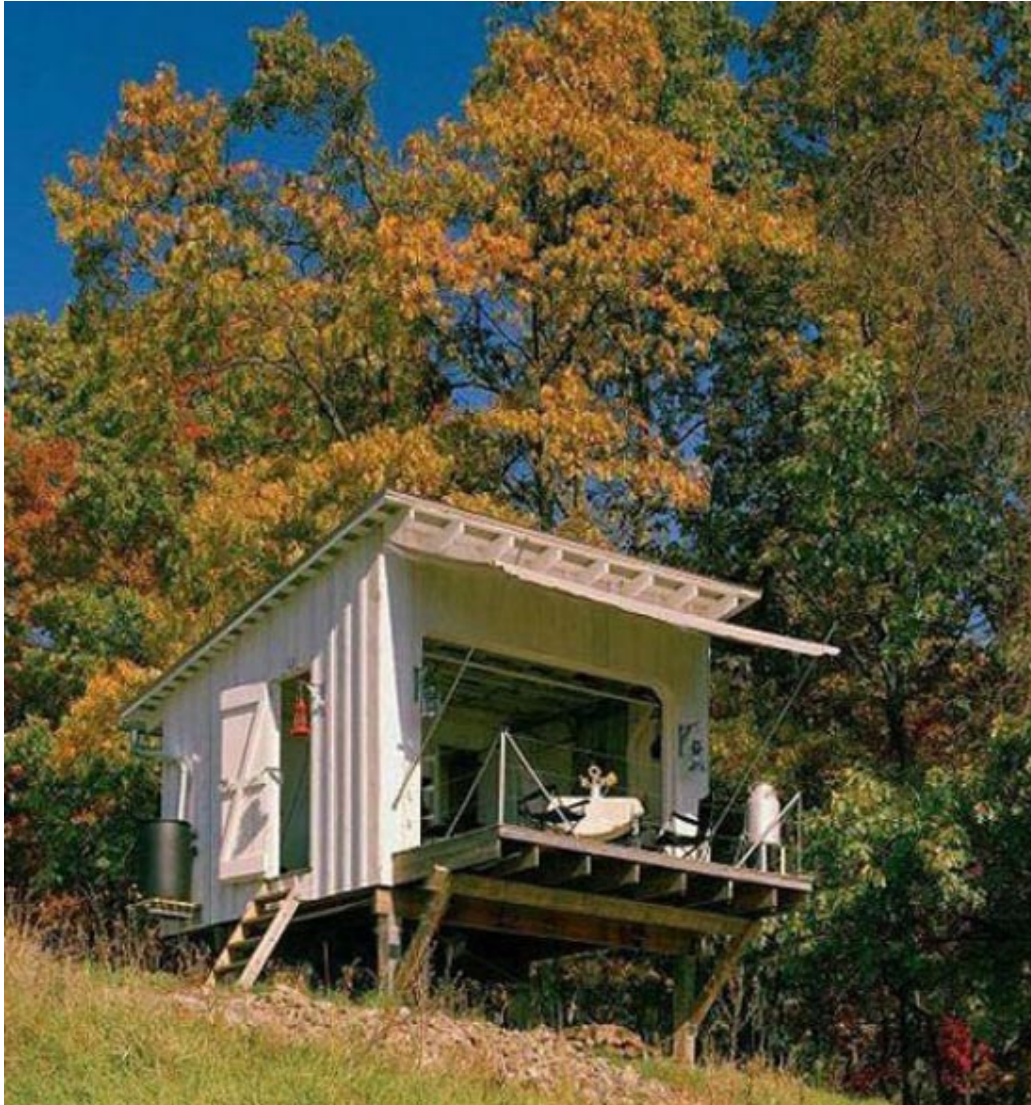

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΣΠΙΤΙΑ
ΣΠΙΤΙΑ ΣΤΟΝ ΒΡΑΧΟ (Κίνα)

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΝ ΧΟΜΠΙΤ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(Οικολογικό σπίτι)

VIVA NEWS

Μη διαθέσιμη
φωτογραφία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

A. Από τι φτιάχνονται τα σπίτια;

Μελετάμε τα υλικά των σπιτιών σε σχέση με τον τόπο και τη ζωή των ανθρώπων. Μπορούμε να διαβάσουμε ή να προβάλουμε το βίντεο με [«Τα τρία γουρουνάκια»](#), όπως και να διαβάσουμε το παραμύθι «Τα τρία μικρά λυκάκια», του Ε. Τριβιζά, για να δώσουμε διαφορετικές διαστάσεις στο θέμα της προστασίας και της ασφάλειας που μας παρέχει η κατοικία.

B. Σύνδεση με τη γεωγραφία.

Αναζητούμε και σημειώνουμε πάνω στον χάρτη τις χώρες, στις οποίες βρίσκονται τα σπίτια που είδαμε. Μαθαίνουμε περισσότερα για τις χώρες/ τόπους, καθώς και για τους ανθρώπους που τα κατοικούν.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή του σεναρίου δεν ήταν δύσκολη ως προς την οργάνωση των δραστηριοτήτων. Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στον τρόπο χειρισμού του ζητήματος της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας, έτσι ώστε αυτή να λειτουργήσει προς όφελος όλων των μαθητών της τάξης. Οι μαθητές εντυπωσιάστηκαν με τα διάφορα είδη σπιτιών που είδαν, ευαισθητοποιήθηκαν ιδιαίτερα με το θέμα των αστέγων και έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για τους τρόπους υποστήριξης και βοήθειάς τους. Τους άρεσε πολύ η διαθεματική προσέγγιση και συμμετείχαν με ενθουσιασμό στις δραστηριότητες των εικαστικών και της μουσικής.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουτσογιάννης, Δ. & Ρ. Τσοκαλίδου. 2007. Διγλωσσία και γλωσσική εκπαίδευση: αρχές σχεδιασμού μιας παρέμβασης. Στο *Διδασκαλία και μάθηση στο πολυπολυτισμικό σχολείο: Διδακτικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικό υλικό (Πρακτικά Ημερίδας)*, Θεσσαλονίκη, 10 & 11 Δεκεμβρίου 2007.

MacDonald, Malcolm N. & John P. O'Regan. 2012. Editorial. *Language and Intercultural Communication* 12(3), 173-178.

Vasquez, V. 2004. *Negotiating critical literacies with young children*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Χατζησαββίδης, Σ. 1996. Οι Ρομ της Ελλάδας: γλώσσα και πολιτισμός (συμβολή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση). *Μακεδόν* 2, 83-87.

Young, T. & P. Sercombe. 2010. Communication, discourses and interculturality. *Language and Intercultural Communication* 10.3, 181-188.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στον φάκελο «Συνοδευτικό υλικό» υπάρχει το φύλλο εργασίας που προτείνεται. Στον φάκελο «Τεκμήρια» υπάρχουν ζωγραφιές των μαθητών και τα τραγούδια «Σπίτι μου, σπιτάκι μου» και «Θέλω να χτίσω ένα σπιτάκι» που τραγούδησαν.